

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse til utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein

Fylkesmannen har vurdert forslaget til ny forskrift om rovvilterstatning og finner at det er visse svakheter i ordningen, bl.a. videreføring av erstatning for udokumenterte skader. Det er også grunn til å tvile på om ordningen vil fungere etter intensjonen når det gjelder å forebygge og redusere rovviltskader, og om ordningen fullt ut vil bli rettferdig. Fylkesmannen tror også det kan oppstå unødige konflikter i forbindelse med ordningen, bl.a. med bakgrunn i risikoerstatning.

Saksopplysninger

Miljøverndepartementet har i brev av 24. februar d.å. sendt utkast til ny forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein på høring. Forskriften skal erstatte dagens to forskrifter for henholdsvis husdyr (1999) og tamrein (2001). Den skal etter planen tre i kraft 1. mars 2006.

Forskriften har et todelt formål:

1. Erstatning av økonomiske tap når rovvilt skader eller dreper husdyr og tamrein
2. Motivere til å iverksette effektive forebyggende tiltak

Forslaget foreslår tre hovedelementer i erstatning, forhåndutbetalt risikoerstatning, erstatning for dokumentert rovviltskade og erstatning for udokumentert rovviltskade. Det legges ikke opp til vesentlige endringer i myndighetsutøvelse, det er fylkesmannen som fortsatt skal behandle søknader om erstatning og forestå utbetalinger.

Fylkesmannens vurdering

Saken har blitt vurdert av miljøvern- og landbruksavdelingen i fellesskap. Fylkesmannen i Telemark avgir således en samordnet uttalelse i saken.

Forslaget gir en samlet erstatningsordning for husdyr og tamrein. Det samsvarer etter vår vurdering med de føringer som Stortinget la ved behandling av den siste rovvilmeldingen. Det er et mål at ny ordning skal være et insentiv til iverksettelse av forebyggende tiltak. Forslaget viderefører imidlertid en svakhet fra den eksisterende ordningen, nemlig at det kan gis erstatning for udokumenterte tap. Det ligger i dette at det er nødvendig å anvende stor grad av skjønnsvurderinger for eventuell erstatning. Om denne delen av erstatningsordningen heretter blir særlig stor i betydningen antall erstatninger er imidlertid vanskelig å vurdere.

Det sentrale i forslaget er at det legges opp til en forhåndserstatning basert på risiko som bl.a. forutsetter oversikt over rovviltbestandene og dokumenterte rovviltskader. I utgangspunktet virker dette positivt, men fylkesmannen ser også visse problemer knyttet til dette. Det gjelder for eksempel forekomst og utbredelse av gaupe. I Telemark vil det ikke være mulig å si at det i noen kommuner ikke finnes gaupe, eller ingen risiko for at husdyr kan bli tatt av gaupe (fri for fredet rovvilt). Å hevde at det i en eller flere kommuner ikke forekommer gaupe blir umulig. Slik oversikt over bestandens arealbruk er det ingen som har. Noen kommuner eller områder har selvsagt mer fast forekomst enn andre, eksempelvis ved at vi kjenner til at det er yngling der, men selv om det er en forskjell her vil det ikke kunne hevdes at risikoen i utgangspunktet er særlig forskjellig. Dyrenes arealbruk vanskeliggjør dette. Med basis i dette vil alle som driver med sau mer eller mindre ha en risiko og rett på forhåndserstatning. Fylkesmannen aner derfor at antall søknader om slik erstatning vil øke mye og dermed også erstatningsbeløpene. De siste årene har vi etter den eksisterende ordningen, som er basert på dokumentert rovviltskade og sannsynliggjorte skader (med skjønnsvurderinger for eventuell utbetaling av erstatning) hatt ca 60-65 søknader/år. Denne ordningen har etter vår oppfatning fungert meget godt og vi vet også at det fra nærings siden er stor grad av aksept for denne.

En viktig målsetting med det nye forslaget er at erstatningene skal forebygge og redusere risikoen for rovviltskade. Vi har gjennom mange år nå gjennom rådgivende rovviltutvalg støttet ulike tiltak for å forebygge skader. Et av de antatt bedre og prioriterte tiltakene har bl.a. vært utsatt beiteslipp om våren og tidligere nedsank om høsten i gaupeutsatte områder. Så langt foreligger det et mindre antall prøvde tiltak som etter vår vurdering ikke har noen klar og effektiv forebyggende virkning. Interessen for å iverksette tiltak har heller ikke vært spesielt stor.

Intensjonen med forhåndserstatning er bl.a. at den skal kunne brukes til å forebygge skade, men med bakgrunn i ovennevnte er vi ikke sikre på om denne intensjonen vil være mulig å oppnå. Noen husdyrholdere vil trolig iverksette slike tiltak, mens andre vil være fornøyd med å motta forhåndserstatningen og ikke gjennomføre andre tiltak enn for eksempel noe økt tilsyn som har usikker effekt. Vi ser også på muligheten for at ordningen kan bli oppfattet som urettferdig, i det eiere av besetninger i lavrisikoområder (med noe fredet rovvilt) vil ha samme ordning som områder med mer fast forekomst av rovdyr med kroniske og betydelige skader. Fylkesmannen kan dessuten komme opp i unødige konflikter på grunn av dette.

Med hilsen

Morten Johannessen
avdelingsdirektør

Odd Frydenlund Steen
rådgiver

Kopi: -Landbruksavdelingen her, HNY, MOX